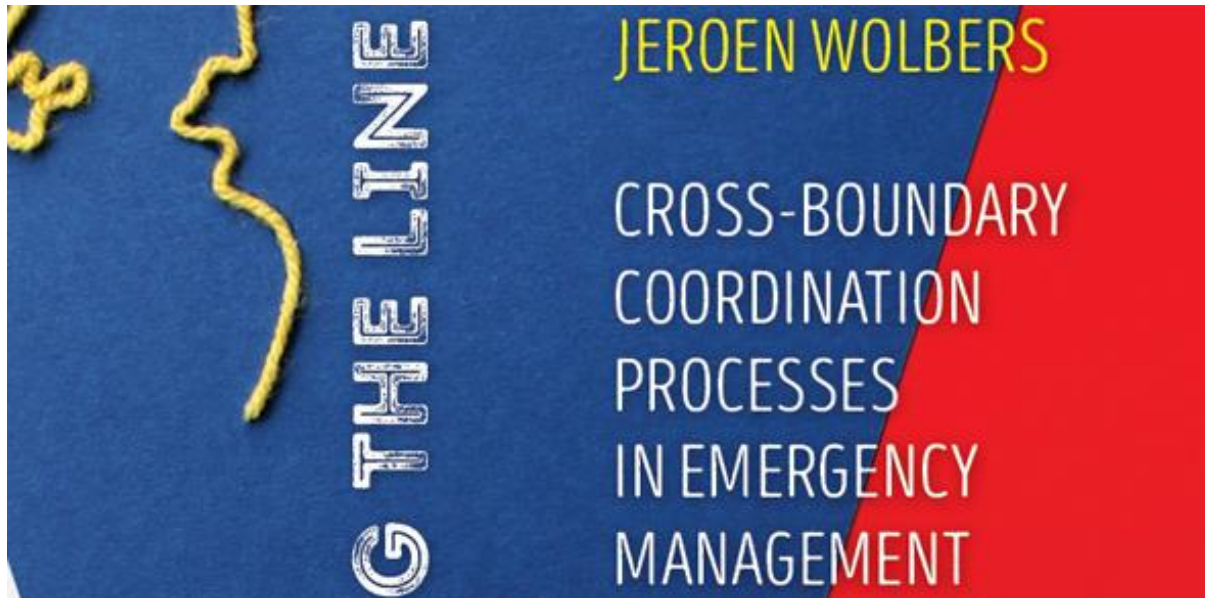

Proefschrift en praktijk: Drawing the line

18 mei 2016

Programma

- 15.00 uur **Welkom**
Kees Boersma, universitair hoofddocent Disaster Governance VU
- 15.05 uur **Inleiding**
Dagvoorzitter Menno van Duin, lector Crisisbeheersing IFV
- 15.10 uur **Proefschrift Drawing the Line**
Jeroen Wolbers, onderzoeker VU
- 15.40 uur **Mogelijke gevolgen voor opleiding en onderzoek commandovoering brandweer**
Hans Hazebroek, onderzoeker Brandweeracademie
- 16.00 uur **Mogelijke gevolgen voor opleiding en onderzoek GHOR**
Carian Cools, decaan Academie voor GHOR en Opgeschaalde Zorg
Johan de Cock, adviseur Publieke Gezondheid en Veiligheid, Anaphem
- 16.20 uur **Multidisciplinaire reflectie**
Menno van Duin, lector Crisisbeheersing IFV
- 16.30 uur **Interactieve zaaldialoog**
- 17.00 uur **Ontmoetingsborrel**

Jeroen Wolbers

Onderzoeker VU

Coördinatie tijdens crisissituaties

Probleem	Aanbeveling
“Gebrek aan gestructureerde multidisciplinaire coördinatie” (Commissie Oosting 2001)	“Pas de procedures aan voor alarmering en grootschalig opschalen”
“Tekortkomingen ten aanzien van leiding en coördinatie” (IOOV 2011)	“Investeer in een robuust systeem van leiding en coördinatie”
“Door het ontbreken van coördinatie was er geen volledig beeld van het letsel van de slachtoffers” (OvV 2010)	“Zorg voor uniforme landelijke afspraken”

Cirkelredenering

- ▶ Coördinatie is de oorzaak van het probleem...
 - ▶ ...de oplossing is meer coördinatie.

Wat weten we over coördinatie?

- ▶ Opschalingsstructuren (GRIP)
- ▶ Plannen / procedures
- ▶ Commandovoering
- ▶ Gestructureerde Coördinatie
- ▶ Administratieve Coördinatie
- ▶ Gecentraliseerde Coördinatie

Data verzameling

Hoe werkt het op de rampplek?

▶ ~~Gestructureerde Coördinatie~~

- Opschalingsstructuren

▶ ~~Administratieve Coördinatie~~

- Procedures

▶ ~~Gecentraliseerde Coördinatie~~

- Hiërarchische commandovoering

▶ Emergente Coördinatie

- Flexibele aanpassingen

▶ Expert Coördinatie

- Betekenisgeving

▶ Genetwerkte Coördinatie

- Verspreide verantwoordelijkheid

Emergente Coördinatie

▶ Ad-hoc aanpassingen

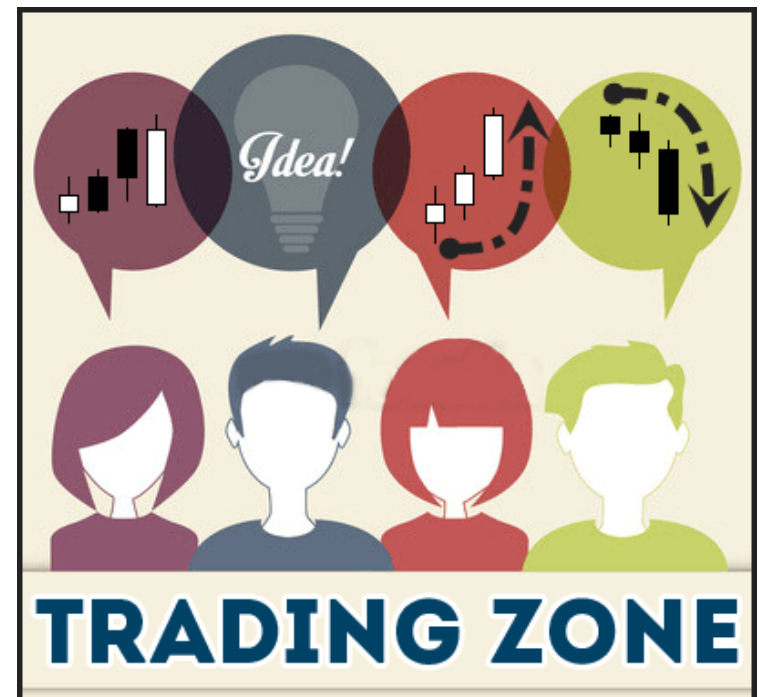
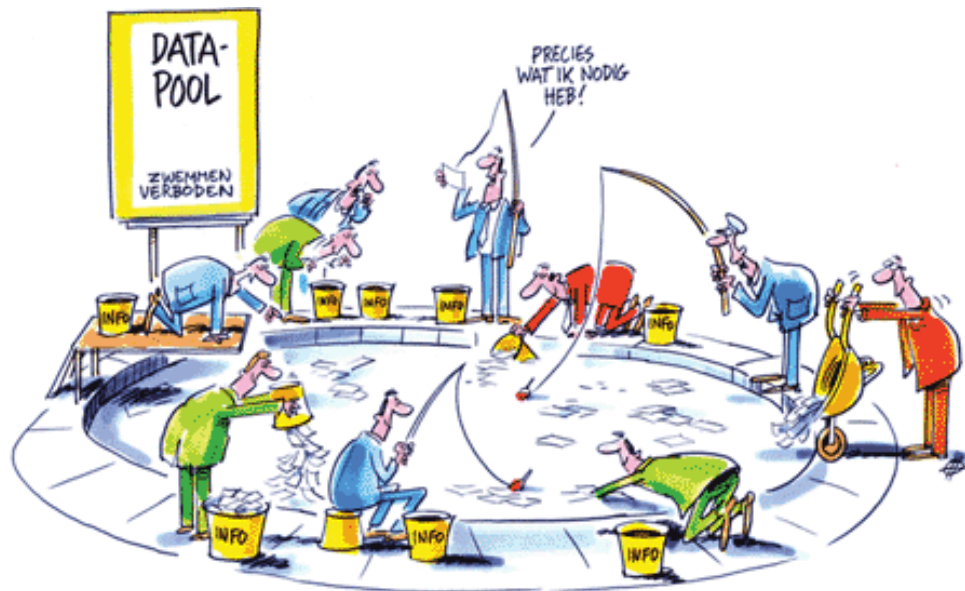
Expert Coördinatie

- ▶ betekenisgeving & onderhandelingen

Expert Coördinatie

- ▶ Information warehouse versus trading zone

Expert Coördinatie

- ▶ Information warehouse versus trading zone

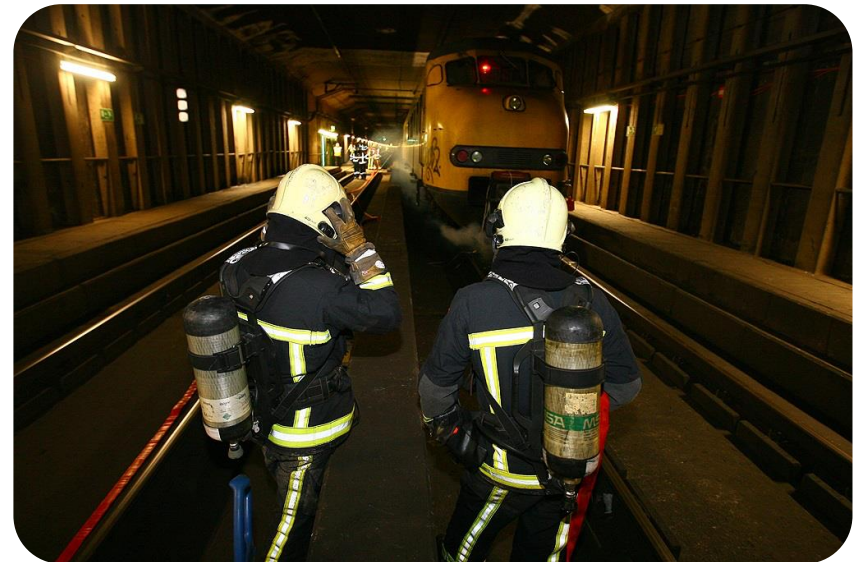
Fragmentatie als consequentie van werkpraktijk

Trigger	Behoefte	Werkpraktijk
Onverwachte situatie	Creatieve oplossing	Workarounds
Complexe situatie	Overzicht	Delegeren
Onzekerheid	Inschatting	Expertise claimen

Integratie	Fragmentatie
Voorspelbaarheid	Ad-hoc aanpassingen
Gedeelde verantwoordelijkheid	Eigen gebied van controle
Gedeeld begrip	Meerdere interpretaties

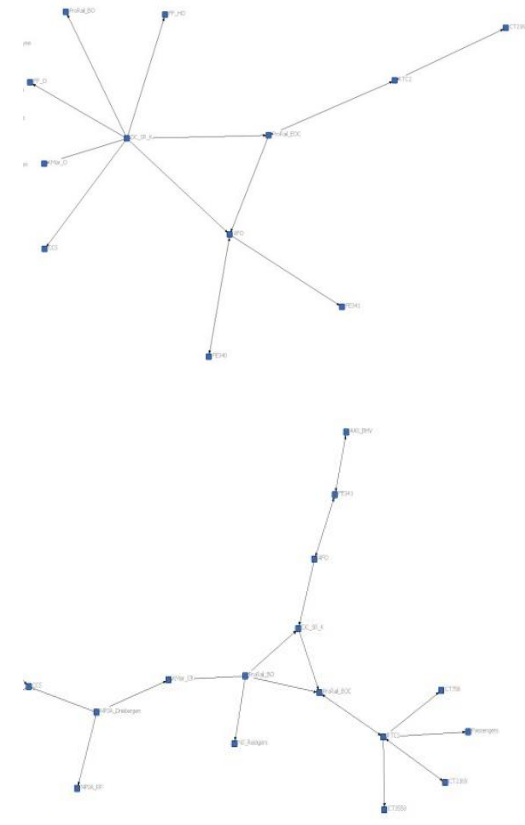
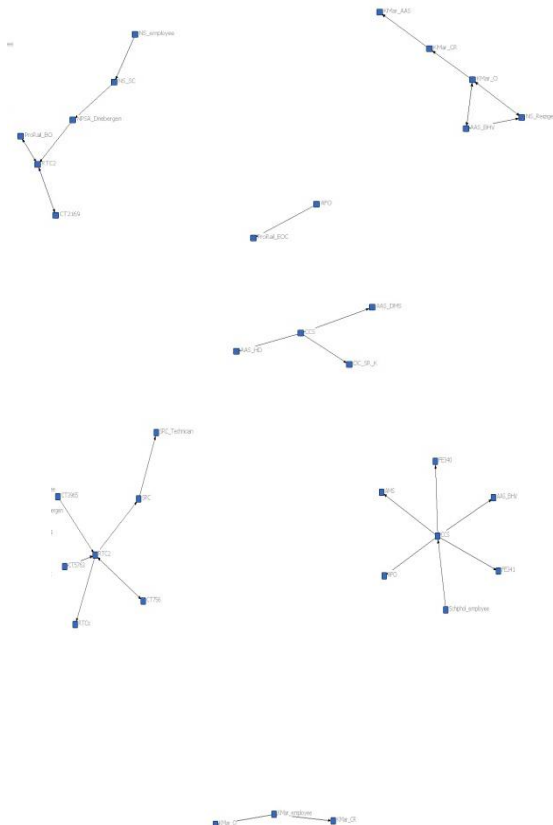

Genetwerkte Coördinatie

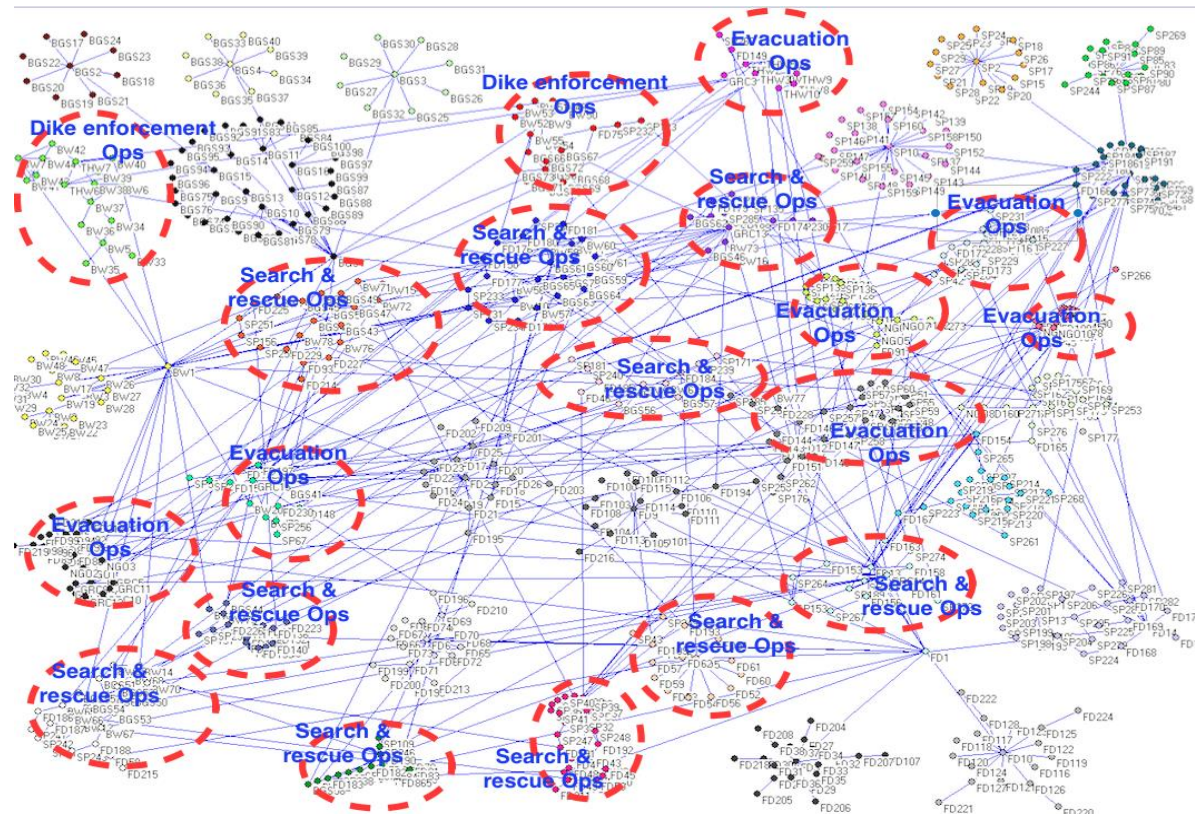
Genetwerkte Coördinatie

- ▶ meerdere kernen & switches

Genetwerkte Coördinatie

► Policentriciteit tijdens overstroming van de Elbe

Wat leren we hiervan?

Integratie

Gestructureerde Coördinatie	Emergente Coördinatie
Administratieve Coördinatie	Expert Coördinatie
Gecentraliseerde Coördinatie	Genetwerkte Coördinatie

Wat leren we hiervan?

Integratie

Fragmentatie

Gestructureerde Coördinatie	Emergente Coördinatie
Administratieve Coördinatie	Expert Coördinatie
Gecentraliseerde Coördinatie	Genetwerkte Coördinatie

Integratie bias in onderzoeksrapporten

- ▶ “Ontwerp nationale standaarden voor commandovoering” (IOOV 2009)
- ▶ “Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van voorbereide agenda’s, standaard actielijsten en uniforme sitraps” (IOOV 2009, p.28).
- ▶ “Op alle locaties zijn gegevens verzameld. De huidige werkwijze voorziet er niet in dat deze gegevens op een centrale plek worden vastgelegd. Hierdoor kan een actueel, multidisciplinair en gedeeld totaalbeeld niet ontstaan.” (IOOV 2009, p.28)

Integratie bias in onderzoeksrapporten

- ▶ “Ontwerp nationale **standaarden** voor commandovoering” (IOOV 2009)
- ▶ “Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van voorbereide agenda’s, **standaard actielijsten en uniforme sitraps**” (IOOV 2009, p.28).
- ▶ “Op alle locaties zijn gegevens verzameld. De huidige werkwijze voorziet er niet in dat deze gegevens op een **centrale** plek worden vastgelegd. Hierdoor kan een actueel, multidisciplinair en gedeeld **totaalbeeld** niet ontstaan.” (IOOV 2009, p.28)

Conclusie: sturen op fragmentatie

- ▶ Coördinatie tijdens crisismanagement vindt niet alleen plaats via *integratie*, maar in de acute fase vooral via *fragmentatie*
- ▶ Het is een dynamisch proces dat plaats vindt op verschillende plekken, en verstrikt over langere tijdsperiodes
- ▶ Belangrijke aspecten van dit proces zijn: betekenisgeving, onderhandeling en reflectie
- ▶ Fragmentatie is onoverkoombaar en is niet per se negatief
- ▶ Zorgt voor snelheid, creativiteit en improvisatie

Hoe kan je dat toepassen?

- ▶ Sturen op fragmentatie:
 - Investeer in het coördinatie proces, niet alleen in structuren, plannen en protocollen
 - Train op: onderhandelingen, betekenisgeving, reflectie
 - Maak en benut schakelpunten in steeds veranderend netwerk van hulpverleningsorganisaties
 - Hierin zit juist de veerkracht in het systeem (resilience)

Vervolg: Smart Disaster Governance

Nationale partners

veiligheidsregio utrecht

Postacademische cursus (najaar 2016)

<http://www.fsw.vu.nl/nl/opleidingen/opleidingen-voor-professionals/opleidingen-en-cursussen/governance-organisatie-en-management/veiligheids-en-crisismanagement/>

Hans Hazebroek

Onderzoeker Brandweeracademie

[Prezi](#)

Drawing the line:

Mogelijke gevolgen voor opleiding en onderzoek
GHOR

Carian Cools

Decaan Academie voor GHOR en opgeschaalde zorg

Johan de Cock

Adviseur Publieke Gezondheid en Veiligheid

Wetenschappelijk coördinator Anaphem

Academie voor GHOR en Opgeschaalde zorg

In kader OTO

1. Initiële opleidingen GHOR rollen (vakbekwaam worden)
 2. Scholingen (voorbereiding opschaling)
- Crisisfunctionarissen
 - Crisisteams in zorginstellingen

Opleidingen nu gebaseerd op

- Dominante principe “command en control”
- Protocollen en plannen

Anaphem

Academic Network for Applied Public Health & Emergency Management

Frans Lischer
Netwerkcoördinator
Sectorhoofd GHOR Gelderland-Zuid, VRGZ

Johan de Cock
Wetenschappelijke Coördinator
GGD Gelderland-Zuid

Start landelijke bijeenkomst 30 maart 2016 voor professionals

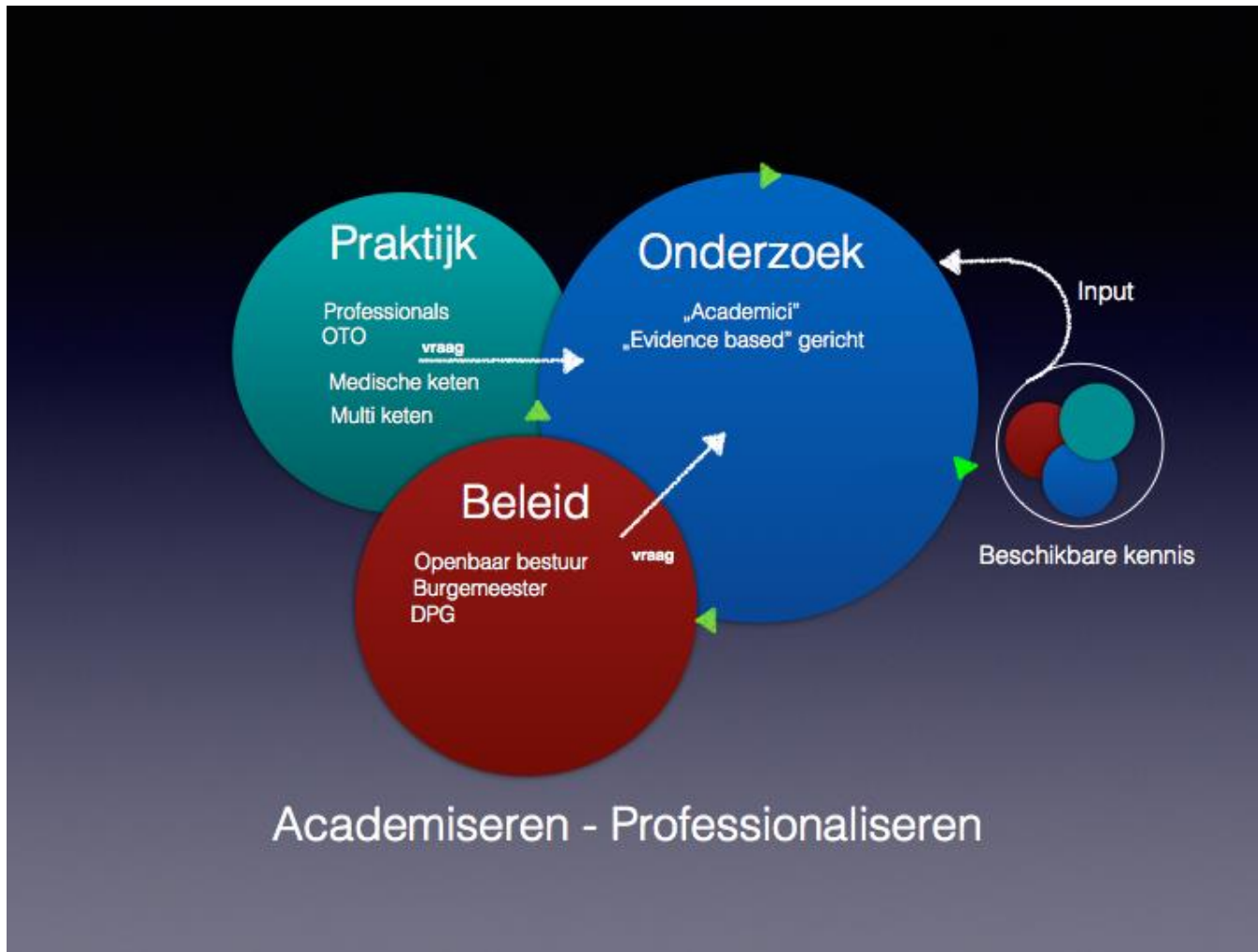
- Kennismaken & Meedenken
- Concrete onderzoeksthema's
 - Zelfredzaamheid
 - Informatiemanagement
 - Grootschalige evenementen
 - Zorgcontinuïteit
 - Grootschalige Geneeskundige bijstand GGB

Ontstaan Anaphem

Intentieverklaring april 2014
RIVM, IFV, GHOR/GGD Nederland

Doel

Academisering van de witte kolom door inrichten van een landelijke kennisinfrastructuur crisisbeheersing publieke gezondheid

ANAPHEM

VERBINDEN = LUISTEREN

**Kennis
Theorie
Concept
Wetenschap**

**HOE KAN IK NOU NAAR
JE LUISTEREN ALS JE NIET
ZEGT WAT IK WIL HOREN ?!**

**Kennis
Praktijk
Beleid
Ervaring**

Er zijn drie arena's die andere regels en omgangsvormen kennen.

De rationele arena

Kloppen de ideeën en de uitvoering?

De sociale arena

Wie hoort bij wie, en verbindt men zich?

De belangenarena:

Wie krijgt wat, wanneer en hoe?

Bron: Hans Versnel en Machiel Koppenol: Drijfveren

Cross boundary coordination process in emergency management

Proefschrift Jeroen Wolbers

Why: Waarom moeten wij hier iets mee?

How: Hoe gaan we dit doen?

What: Wat gaan we er concreet mee doen?

Why: Waarom moeten wij hier iets mee?

- Nieuwe inzichten delen (kennis – praktijk)
- Begrijpen wat er bedoeld wordt
- Oude patronen doorbreken

How: Hoe gaan wij dit doen?

- In context van Anaphem projecten/activiteiten
- Onderdeel maken van geplande projecten
- Zowel in witte keten als multidisciplinair

What: Wat gaan wij er concreet mee doen?

- Opnemen in projecten / uitwerking thema's
- Opnemen in plannen, procedures
- OTO
- Evaluatiesystematiek

Doel: toegroeien naar begrip, vertrouwen en draagvlak voor dit gedachtengoed

VRAAG

Paradox

Hulpverleningsorganisaties bereiden zich vaak voor op rampenbestrijding middels integratie, maar in de praktijk baseren crisismanagers zich op een fragmentatiebenadering om hun expertise, snelheid en flexibiliteit te waarborgen.

Integratie versus fragmentatie

- Coping mechanisme?
- Ervaring met incidenten?
- Invloed schaalgrootte incident?

Voorbeeld: Aanpak en invalshoeken GAGS advies

Begin (chaos fase) →	Route →	Eind (gedegen advies)
1. Validatie		
Onzekerheid	Toetsen en interpreteren	Zekerheid Juist en gedegen advies
2. Blootstellingskarakterisering		
Globale schatting op basis beeld, scenario, ervaring	Gasmeetplan, Metingen, Modellen, grenswaarden	Specifieke inschatting soms op basis input landelijke expertise
3. Risicoschatting → Advies		
Algemeen/gezondverstand	Vertaling van standaard handelperspectief	Advies gezondheid op maat per doelgroep en duiden betekenis

Experience or evidence?

Menno van Duin

Lector Crisisbeheersing IFV